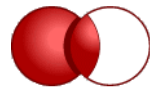

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

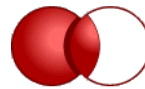
UR: 023-03/05, 030 -03/05

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2004. GODINE
PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE**

Sarajevo, listopad 2005. godina

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE**

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije, iskazanih na stranicama od 1 do 15 na dan 31.12.2004. godine. Za ova izvješća odgovorna je Vlada i Ministarstvo financija Županije. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili temeljem ovlaštenja sukladno Zakonu o reviziji budžeta/proračuna u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon provedene revizije finansijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije na dan 31.12.2004. godine utvrđeno je sljedeće:
  - a) **Nije se primjenjivao Zakon o Proračunu/budžetu FBiH i Zakon o izvršenju Proračuna Hercegbosanske županije za 2004. godinu, što je rezultiralo nenamjensko trošenje sredstava i prekoračenje Proračuna u dijelu izdataka za materijal i usluge u iznosu od 435.210,00 KM, subvencija javnim poduzećima 599.097,00 KM i grantova drugim razinama vlasti 457.593,00 KM, kao i korištenje tekućih grantova bez donesenih kriterija, programa u iznosu od 808.018,00 KM.**
  - b) **Nepoštivanje Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na plaću u dijelu koji se odnosi na plaćanje obaveza na obračunate i isplaćene neto plaće, koji su na dan 31.12.2004. godine iskazani u iznosu od 13.012.492,00 KM.**
  - c) **Sredstva rezerve u iznosu od 209.472,85 KM. nisu korištena sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije za 2004. godinu za hitne i nepredviđene izdatke.**
  - d) **Financijska izvješća županije ne sadrže Plan i odstupanja između odobrenog Proračuna i njegovog ostvarenja, kao i početna stanja imovine, obveza i izvora vlasništva, što je rezultiralo nekompletnošću podataka u finansijskom izvješću, sukladno Zakonu o Proračunima/budžetima u FBiH, Pravilniku o finansijskom izvještavanju FBiH i kodeksima računovodstvenih načela.**

- e) **Donošenje odluka vlade Hercegbosanske županije o unutarnjoj preraspodjeli sredstava korisnika proračuna i međusobnoj raspodijeli sredstava između korisnika u Proračunu za 2004.godinu po isteku proračunske godine.**
  - e) **Plasiranje sredstava u iznosu od 200.000,00 KM u vidu danih pozajmica temeljem akontacije za robu za potrebe stradalnika domovinskog rata bez adekvatne dokumentacije i neizvršavanje obveze po danom kredita za stambenu individualnu izgradnju.**
  - f) **Nije izvršen popis sredstava i njihovih izvora i nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom na dan 31.12.2004. godine, sukladno Zakonu o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH.**
  - g) **Nepoštivanje odredaba Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova, kod izbora ponuđača za nabavku odjeće u iznosu od 81.000,00 KM, kao i kod izbora ponuđača za sanaciju županijskih cesta u iznosu od 250.258,00 KM i za dogradnju i adaptaciju županijskog suda od 284.008,00 KM.**
4. **Po našem mišljenju, financijska izvješća zbog navoda danih u prethodnoj točki ne daju istinit i fer pregled o financijskim transakcijama u svim značajnim segmentima u tijeku godine i stanju na kraju godine Proračuna Hercegbosanske županije za godinu koja se završava na dan 31.12.2004. godine.**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. Sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
HERCEGBOSANAKE ŽUPANIJE
ZA 2004. GODINU**

1. UVOD

Hercegbosanska županija (u daljem tekstu Županija) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine, čije su nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije BiH i Ustavom Hercegbosanske županije. Teritorij Županije obuhvaća područja od šest općina. Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština Županije. Vlada Hercegbosanske županije je izvršni organ, koju čine premijer i osam ministara. U ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom, Vlada Županije donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke. Funkciju županijske uprave u Županiji vrše županijska ministarstva, županijske uprave i županijske ustanove u skladu sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave kojim se određuje njihov djelokrug, rukovođenje kao i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje. Županijskim ministarstvom rukovodi ministar, a radom samostalne županijske uprave i županijske ustanove rukovodi ravnatelj. Sredstva za rad županijskih organa uprave, kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom Županije. Županijski organi uprave i županijske ustanove mogu ostvarivati prihod u okviru svoje djelatnosti, kada je to određeno zakonom i isti se unosi u Proračun Županije. Sjedište Vlade županije je u Livnu, Stjepana II. Kotromanića bb.

2. OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA ZA 2003. GODINU

Revizijom finansijskih izvješća za 2004. godinu utvrđeno je da i pored preporuka po prethodnom revizijskom izvješću, nisu otklonjene nepravilnosti: uspostavljeni sustav internih kontrola nije unaprijeđen, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa u načinu trošenja i evidentiranju proračunskih sredstava; nije primijenjen Zakon o proračunu u FBiH i Zakon o proračunu Hercegbosanske županije u dijelu donošenja Proračuna.

Uplata poreza i doprinosa na plaće i iz plaća nisu pratili isplatu plaća, sukladno zakonskim propisima. Zakon o proračunu FBiH i Zakon o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije za 2004. godinu nije se primjenjivao u dijelu koji se odnosio na korištenje proračunskih sredstava do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu. Sukladno Zakonu o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH nije izvršen popis sredstava i izvora sredstava kod svih proračunskih korisnika i nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Uredba o postupku nabavke roba, vršenja usluga i ustupanju radova nije poštovana. Za tekuće grantove u većem broju slučajeva nisu doneseni programi od strane Vlade, na prijedlog proračunskog korisnika.

3. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu, sukladno sa cjelokupnom zakonskom važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijska izvješća odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine.

Revizija će utvrditi: da li su poduzete sve mjere za planiranje, ubiranje, čuvanje i evidentiranje javnih prihoda na razini Županije, da li su se proračunski korisnici pridržavali zakona i instrukcija, da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno provođenje postavljenih ciljeva. Navedeno će se utvrditi kroz uvid u prihode proračuna i način izvršenja Proračuna županije, sa posebnim osvrtom na tekuće i kapitalne transfere, a sve u cilju zaštite javnih prihoda. Revizija, također, uključuje davanje novih preporuka za dalji rad, na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4. NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sustav internih kontrola

Promatrano sa stajališta proračunskog sustava u cjelini, proračunski nadzor, predstavlja unutarnju kontrolu za koju su sukladno Zakonu o trezoru odgovorni Ministri ministarstava za svoja ministarstva, uključujući i proračunske korisnike koji spadaju u njihovu nadležnost. Provedenom revizijom nismo se mogli uvjeriti da postoje efikasne interne kontrole, koje bi doprinijele otkrivanju i otklanjanju nepravilnosti i nezakonitosti u poslovanju. U Ministarstvu financija utvrđeno je radno mjesto kontrolora, sa ciljem provjere ispravnosti korištenja sredstava Proračuna. S obzirom na izuzetnu ulogu i značaj ovih radnih mjesta u jačanju sustava internih kontrola, cijenimo da jedna osoba sama ne može da obuhvati kontrolom sve dijelove rada županijskih organa uprave.

Revizijom je utvrđeno da su Blagajnička izvješća za šesti mjesec 2004. godine dostavljena Riznici na evidentiranje 05.11.2004. godine i evidentiraju se retroaktivno tj. pod datumom 26.07.2004. godine. Također je utvrđeno da su vršene pojedinačne isplate iz blagajne temeljem danih pozajmica uposlenicima, koje su date bez uredne i vjerodostojne dokumentacije (odluke, rešenja) tj. samo temeljem usmenog naloga rukovoditelja organa uprave, potvrđuje neutemeljeno raspolaganje novčanih sredstava. Pojedinačni povrati danih pozajmica izvršeni u blagajnu 07.06.2004. godine: Blagajničko izvješće se dostavlja Riznici na evidentiranje 16.07.2004. godine sa mjesec i deset dana zakašnjenja, što se i u ovom slučaju stvara prostor neutemeljenog raspolaganja novčanim sredstvima. Blagajnička izvješća u većini slučajeva ne sadrže oznake da su kontrolirane, a u nekim slučajevima ne sadrže ni potpis blagajnika – isplatioca sredstava, ni potpis primaoca sredstava. Analizom zahtijeva za isplatu (plaća, naknada), sa Jedinstvenog računa riznice za mjesec ožujak, lipanj i studeni 2004. godine utvrđeno je da obračun plaća ne sadrži oznake da je vršena kontrola ni od resornog ministarstva ni od riznice. Da se nije vršio pregled, provjera i kontrola financijskih dokumenata potvrđuje i korištenje proračunskih sredstava u iznosu većem od visine utvrđene Proračunom. Iz prezentirane dokumentacije (evidencije rashoda proračunskih korisnika) uočena su evidentiranja prometa na potražnoj strani rashoda u značajnom iznosu od 1.571.039,99KM. Objašnjenja uposlenih za dano su da su postojala česta storniranja iz razloga pogrešnog unosa podataka i storniranja već unesenih podataka, koja su umanjila iznos raspoloživih sredstava na određenoj poziciji, a iz razloga nemogućnosti unosa drugih podataka na istoj poziciji, vrši se storniranje što se programski odražava na potražnoj strani pozicije rashoda. Dokumenti temeljem kojih su vršene naprijed navedene radnje u većem broju slučajeva nisu prezentirani, iako je Naputkom o izvršavanju Proračuna s jedinstvenog računa riznice uređena obveza da se unos vrši samo temeljem pismenog dokumenta na kome mora biti potpis ovlaštene osobe koja potvrđuje suglasnost.

Naprijed navedeno potvrđuje da interne kontrole nisu na zadovoljavajućoj razini i da iste u Županije ne doprinose otkrivanju i ispravljanju grešaka.

Preporučuje se menadžmentu da sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika izradi pravilnik o internim kontrolama - internim kontrolnim postupcima sa propisanom sadržinom.

Unos podataka – transakcija putem radnih jedinica treba vršiti sukladno Naputku o izvršavanju Proračuna s jedinstvenog računa riznice.

b) Izrada i donošenje Proračuna

Proračun Županije za 2004. godinu i Zakon o izvršenju proračuna županije za 2004. godinu, Skupština Županije donijela je 30.03.2004. godine, a do donošenja proračuna financiranje se obavljalo temeljem Odluke o privremenom financiranju županije za period 01.01. do 31.03.2004. godine. Odlukama Vlade Županije vršena je preraspodjela sredstava planiranih u Proračunu unutar proračunskih korisnika i između proračunskih korisnika u periodu od travnja 2004. godine do svibnja 2005. godine, tj. po isteku fiskalne godine i obveze izrade Godišnjeg obračuna.

Prilikom izrade, donošenja i usvajanja Proračuna treba poštovati odredbe Zakona o budžetima/proračunima u FBiH, i dijelu procedura i rokova izrade i donošenja Proračuna Hercegbosanske županije, kao i Zakon o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije.

c) Prihodi

Ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani u 2004. godini u Konsolidiranom godišnjem izvješću o izvršenju proračuna u periodu od 01.01.2004. godine do 31.12.2004. godine iznose 28.154.590,00 KM, što je u odnosu na plan manje za 19,34%. Struktura prihoda, primitaka iskazana u konsolidiranom financijskom izvješću prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Proračun za 2004. godinu	Ostvareno u 2003. godini	Ostvareno u 2004. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi, primici (1 do3)		34.907.533,00	30.682.155,00	28.154.590,00	80,65	91,76
1.	Prihodi od poreza	24.790.661,00	23.685.259,00	23.435.512,00	94,53	98,95
2.	Neporezni prihodi	8.860.000,00	4.003.084,00	3.672.529,00	41,45	91,74
3.	Potpore (grantovi)	1.256.872,00	2.993.812,00	1.046.549,00	83,27	34,96

Struktura prihoda od poreza je sljedeća:

Red. br.	Opis	Proračun za 2004. godinu	Ostvareno u 2003. godini	Ostvareno u 2004. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
1.	Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	575.000,00	548.857,00	1.172.553,00	203,92
2.	Porez na plaće i radnu snagu	1.850.000,00	1.648.431,00	1.931.100,00	104,38
3.	Porez na imovinu	420.000,00	358.525,00	412.909,00	98,31
4.	Domaći porezi na dobra i usluge	21.600.000,00	17.116.950,00	19.139.141,00	88,61
5.	Ostali porezi	345.661,00	4.012.496,00	779.809,00	225,60
Ukupno prihodi od poreza (od 1 do 5)		24.790.661,00	23.685.259,00	23.435.512,00	94,53

U odnosu na plan, kao što je navedeno u prethodnoj tabeli, iskazan je rast prihoda od poreza na dobit pojedinaca i poduzeća i rast ostalih poreza, porez na plaću i radnu snagu. Porez na dobit pojedinca i poduzeća su porasli u odnosu na planirana sredstva za 103,92%, a u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su sa indeksom 214%, odnosno 114% više. Također porez na plaću i radnu snagu ostvaren je sa 104,38 i veći su za 4,38% u odnosu na planirane, a u odnosu na 2003. godinu veći su za 17%.

Ostali porezi izvršeni su sa indeksom 225,60%, odnosno više za 125,60% u odnosu na plan, u odnosu na 2003. godinu ovi prihodi su neznatni, a razlog je ukidanje Zakona o porezu na obrazovanje i kulturu kojim je bio uređen ovaj vid poreza po stopi 15%. Negativni rezultati vidljivi su kod poreza na promet proizvoda i usluga i kod poreza na imovinu.

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 3.672.529,00 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 58,55%, a u odnosu na prošlu godinu manje za 8,26%. Najznačajniji neporezni prihodi kao što su naknade i pristojbe čine 91,44% neporeznih prihoda. Struktura navedenih prihoda je sljedeća:

Red. br.	Opis	Proračun za 2004. godinu	Ostvareno u 2003. godini	Ostvareno u 2004. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
Ukupno neporezni prihodi (a+b+c)		8.860.000,00	4.003.080,00	3.672.529,00	41,45
a) Prihodi od poduzet. aktivnosti i imovine		5.500.000,00	432.077,00	44.848,00	0,82
b) Naknade i takse		3.110.000,00	3.122.291,00	3.358.202,00	107,98
1.	Administrativne pristojbe	400.000,00	399.098,00	34.649,00	8,66
2.	Sudske pristojbe	500.000,00	483.397,00	639.857,00	127,97
3.	Komunalne pristojbe		1.000,00	13,00	
4.	Ostale proračunske naknade	200.000,00	179.926,00	569.966,00	284,98
5.	Posebne naknade i pristojbe	2.010.000,00	1.816.748,00	1.821.387,00	90,62
6.	Prihodi od pružanja javnih usluga	-	242.122,00	227.000,00	
7.	Primlj. donacije neplanirane Proračunom	-	-	65.330,00	
c) Novčane kazne		250.000,00	448.712,00	269.479,00	107,79

Prihodi od poduzetničke aktivnosti ostvareni su samo sa 0,82%. Prihodi od davanja prava na eksploataciju šuma planirani su 5.000.000,00 KM, a ostvareni su 44,848,00 KM. Suradnja sa Poreznom upravom nije bila na zadovoljavajućoj razini. Sukladno Zakonu o poreznoj upravi, nije se vršila analiza naplate prihoda, a isto tako nisu se poduzimale odgovarajuće mjere u cilju poboljšanja iste.

Potpore iskazane u iznosu od 1.046.549,00 KM, od Republike Hrvatske 29.227,00KM i potpore od Federacije Bosne i Hercegovine 517.323,00 KM i primici od 500.000,00 KM kao namjenski prihod za izgradnju ceste Vaganj.

Uvidom u evidenciju o načinu raspodjele javnih prihoda sa jedinstvenog računa riznice utvrđeno je da pražnjenje istog nije vršeno svakodnevno. Dana 22.09.2004. godine stanje od 353.227,99 KM se ne prazni već se prenosi na slijedeći dan tako da stanje 23.09. sa dnevnim prilivom čini iznos od 459.004,77 KM koje se raspoređuju 24.09.2004. godine, što ukazuje da se svakodnevno nije vršila raspodjela javnih prihoda sukladno Zakonu o riznici FBiH. Napominjemo da je razlog navedenog uzrokovan prijenosom depozitnih sredstava na drugu banku sa kojim je Vlada županije zaključila ugovor.

Preporučuje se menadžmentu svih proračunskih korisnika da učine dodatne napore kako bi se prihodi realizirali u planiranim veličinama, a posebno neporezni prihodi koji su u odnosu na planirana sredstva manji za 58,55%, kao i da se intenzivira suradnju sa Poreznom upravom s ciljem poduzimanja mjera za svrhu što efikasnije naplate.

Pražnjenje jedinstvenog računa Riznice vršiti na način uređen Zakonom o riznici FBiH.

d) Izvršenje proračuna za 2004. godinu

Ukupni rashodi i izdaci u 2004. godini u konsolidiranom godišnjem obračunu iskazani su u iznosu od **30.728.538,00 KM**, u odnosu na plan manji su za 11,97%. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima tekuće godine 1.822.836,00 KM, a ukupno neraspoređeni višak rashoda iskazan u Godišnjem obračunu je 11.233.916,00 KM, a bruto bilanci 8.659.968,67 KM.

Analizirajući Godišnji obračun Županije (iskaz prihoda i rashoda, iskaz o izvršenju proračuna) utvrđeno je da isti ne sadrže Proračun-plan i ne sadrži odstupanja između odobrenog Proračuna njegovog ostvarenja. U toku revidirane godine vršena je i preraspodjela sredstava odlukama Vlade Županije između proračunskih korisnika i unutar proračunskih korisnika, a ista nisu uzeta u obzir, što potvrđuje da Godišnje izvješće, račun prihoda i izdataka

u usporedbi sa Proračunom neće pokazivati realnu razliku između proračuna i njegovog ostvarenja. Uzimajući u obzir navedeno cijenimo da godišnji iskaz izvršenja proračuna nije kompletan sukladno Zakonu o Proračunima/budžetima u FBiH, Pravilniku o finansijskom izvještavanju FBiH, kodeksima računovodstvenih načela i računovodstvenim standardima, što ima za posljedicu nepouzdana izvješća o izvršenju proračuna.

Iz konsolidirane bruto bilance također nisu vidljiva početna stanja imovine, obveza i izvora vlasništva, sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u FBiH i sukladno Odluci o izvršenju proračuna Županije s jedinstvenog računa riznice kojom je uređena obveza da se po završnom računu 31.12.2003. godine sva stanja sredstava i izvora sredstava unesu u sustav informacijskog finansijskog upravljanja javnim sredstvima. Godišnji obračun, kao i Izvještaj o izvršenju proračuna, do vršenja revizije nije usvojen od strane Skupštine županije.

Godišnje izvješće treba da sadrži sve elemente sukladno Zakonu o Proračunima/Budžetu u FBiH i Pravilniku o finansijskom izvještavanju FBiH, kodeksima računovodstvenih načela i računovodstvenim standardima.

Struktura iskazanih rashoda sa odstupanjima u odnosu na Proračun, prikazana je bez izmjena pozicija Proračuna po odlukama Vlade o preraspodjeli sredstava.

Red. broj.	Opis	Proračun za 2004.g.	Ostvareno u 2004. g.	Odstupanje (4-3)	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d+e+f+g)		32.575.833,00	29.477.426,00	3.098.407,00	90,48
1	a) Izdaci za bruto plaće i nakan.	21.000.293,00	20.547.653,00	452.640,00	97,84
2.	Bruto plaće	16.981.445,00	16.639.877,00	341.568,00	97,99
3.	Naknade trošk zapos i skupšt zastup	4.018.848,00	3.907.776,00	111.072,00	97,23
4.	b)Doprinosi poslodavca	1.888.564,00	1.840.355,00	48.209,00	97,44
5..	c) tekuća rezerva	600.000,00			
6.	d)Izdaci za materijal i usluge	3.304.976,00	3.740.186,00	+435.210,00	113,17
7.	Putni troškovi	122.343,00	126.010,00	+3.667,00	102,99
8.	Izdaci za energiju	349.608,00	447.434,00	+97.826,00	127,98
9.	Izdaci za komunalne usluge	353.260,00	508.584,00	+155.324,00	143,97
10.	Nabavka materijala	376.157,00	554.884,00	+178.727,00	147,51
11.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	385.615,00	356.318,00	29.297,00	92,40
12.	Unajmljivanje imovine i opreme	9.915,00	4.270,00	5.645,00	43,06
13.	Izdaci za tekuće održavanje	249.725,00	207.080,00	42.645,00	82,92
14.	Izd.za osiguranja bankarskih usluga	30.293,00	89.646,00	+59.353,00	295,92
15.	Ugovorne usluge	1.428.060,00	1.445.959,00	+17.899,00	101,25
16.	e)Tekući grantovi	5.432.000,00	3.228.398,00	2.203.602,00	59,43
17.	Grantovi drugim nivoima vlasti	700.000,00	1.157.593,00	+457.593,00	165,37
18.	Grantovi pojedincima	1.115.000,00	722.718,00	392.282,00	64,81
19.	Grantovi neprofitnim organizacijama	3.017.000,00	206.900,00	2.810.100,00	6,86
20.	Subvencije javnim poduzećima	500.000,00	1.099.097,00	+599.097,00	219,82
21.	Povrat pogrešno ili više upl. prihoda	100.000,00	42.090,00	57.910,00	42,09
22	f) Kama. na domaće pozajmlji	100.000,00	-		
23.	g) Kapitalne potpore	250.000,00	120.834,00	129.166,00	48,33
II KAPITALNI IZDACI		2.331.700,00	1.251.112,00	1.080.588,00	53,66
25.	Kapit.izdaci za naba stalnih sredsta	761.700,00	193.481,00	568.219,00	25,40
26.	Nabavka robnih rezervi	50.000,00	-	50.000,00	
27.	Studije izvodlj.projek dokume.	370.000,00	12.890,00	357.110,00	3,48
28.	Rekonstrukcija i inv. održavanje	1.150.000,00	1.044.741,00	105.259,00	90,84
A UKUPNO IZDACI (I-II)		34.907.533,00	30.728.538,00	4.178.995,00	88,03

e) Tekući izdaci

Plaće i naknade

U 2004. godini izdaci za bruto plaće i naknade iskazane su u iznosu od 20.547.653,00 KM.

Plaće su isplaćivane temeljem Odluke o plaćama u županijskim tijelima uprave i županijskim ustanovama, Odluke o utvrđivanju koeficijenata za obračun plaće zastupnicima koji profesionalno obnašaju zastupničku dužnost i dužnosnika koje bira, odnosno imenuje Skupština županije, Odluke o visini osnovice za izračunavanje plaća korisnika Proračuna županije u visini od 98,00 KM.

Od ukupno iskazanih izdataka, najveću stavku čine bruto plaće i naknade uposlenih u iznosu od 20.547.653,00 KM i u strukturi ukupnih troškova čine 69,71%.

Isplatu plaća nije pratila uplata obračunatih poreza i doprinosa na plaće, što nije sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima. Od ukupno iskazanih obveza prema djelatnicima, porezi i doprinosi čine 88,5%.

Analizirajući obračun plaća Ministarstva društvenih djelatnosti za 12/2004. godinu i Ministarstva financija za 07/2004. godinu, utvrđeno je da se obračun plaće na rukovodnim radnim mjestima vršio po koeficijentu koji je veći od koeficijenta uređenog Odlukom o utvrđivanju obračuna plaća zastupnicima koji profesionalno obnašaju zastupničku dužnost i dužnosnika koje bira odnosno imenuje Skupština od 10.03.2004. godine.

Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika iskazani su u iznosu od 3.907.776,00 KM, a planirani u iznosu od 4.018.848,00 KM. Naknade su isplaćivane temeljem Odluke Vlade o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji.

U ukupno iskazanom iznosu, iznos od 2.035.973,54 KM se odnosi na obračun i isplatu naknade za topli obrok, koja se isplaćivala po Odluci vlade županije u visini od 6,00 KM za dane provedene na radu.

Iznos od 839.039,51 KM čine troškovi naknada za prijevoz na posao i s posla i isti su isplaćivani temeljem Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji, kojom je uređeno pravo da ovaj vid naknade ostvaruje službenik koji nema organiziran prijevoz, a čije je mjesto stanovanja udaljeno najmanje 4 km od mjesta rada u visini mjesečne karte u javnom prijevozu. Analizom obračuna i isplate naknade utvrđeno je da obračun i isplatu ne prati dokument koji potvrđuje visinu mjesečne karte i kojim bi se potvrdila utemeljenost isplate.

Uvidom u dokumentaciju obračuna i isplate naknada skupštinskim zastupnicima, iskazan u iznosu od 11.670,00 KM, i naknade za paušal od 112.200,00 KM utvrđeno je da su se naknade obračunavale i isplaćivale u mjesečnom iznosu od 300,00 KM i 100,00 KM po održanoj sjednici, kao i putne troškove. Također je utvrđeno da se vršio obračun i isplata mjesečnog paušala i isplata prisustva sjednici, putni troškovi i zaposlenicima u Skupštini, koji se nalaze u stalnom radnom odnosu tijela uprave-Skupštini županije, temeljem kojeg ostvaruju prava iz rada (plaću, naknadu prijevoza). Također cijesimo da obračun i isplata paušala, putnih troškova prisustva sjednicama uposlenih u Skupštini županije, kojima je Skupština županije mjesto rada temeljem kojeg ostvaruju plaću, pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla, neutemeljeno je obračunavati i paušal za obavljanje jedne te iste funkcije i putne troškove prisustva sjednicama. Cijesimo da je ovakav način obračuna i isplate imalo utjecaja na uvećanje troškova ove pozicije.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od **3.740.186,00 KM**, a planirani su u iznosu **3.304.976,00 KM**, što je u odnosu na plan **više iskazano 435.210,00 KM ili 13,41%**.

Na poziciji putnih troškova iskazan je iznos od **126.010,00 KM** i u odnosu na Proračun **više su iskazani za 2,99%**. Uzorkom, utvrđeno je da su se dnevnice za službeno putovanje u zemlji isplaćivale u visini od 40,00 KM čija visina nije usklađena sa Uredbom o izmjenama i dopunama uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti FBiH i službenika federalnih organa uprave.

Uvidom u dokumentaciju izdanih putnih naloga, proračunskih korisnika utvrđeno je da kod jednog broja putnih naloga, nedostaje obračun službenog putovanja, a slijedila je isplata, kao i nepravdanje troškova službenog puta u uređenom roku od 3 dana sukladno Uredbi o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u županiji.

Nabavka materijala iskazan je u iznosu od **554.884,58 KM**, što je u odnosu na Proračun **više za 47,51%**, a odnosi se na izdatke za odjeću i uniforme 227.325,38 KM, ostali administrativni materijal 130.922,32 KM, za obrasce i papir 98.182,15 KM.

Analizirajući izdatak nabavke odjeće i obuće za potrebe MUP-a utvrđeno je da su ugovori sačinjeni 31.12. 2003. godine i da su isti evidentirani na poziciji razgraničenih rashoda. U 2004. godini sa navedenim iznosom terete se troškovi 2004. godine, a nisu bili ni planirani Proračunom, što ukazuje na neutemeljeno uvećanje troškova proračuna 2004. godine.

Izdaci za energiju iskazani u iznosu od **447.434,10 KM** i u odnosu na Proračun **više su iskazani za 27,98%**. Odnose se na izdatke za električnu energiju 186.379,74 KM, lož ulje 207.435,40 KM, izdaci za grijanje 45.307,94 KM.

Izdaci za usluge prijevoza i goriva iskazani su u iznosu od **356.318,75 KM**. U strukturi navedenog troška iznos od 326.054,61 KM čini trošak goriva. Iznos od 213.881,79 KM iskazan je kod MUP-a. Analizom faktura za nabavku goriva utvrđeno je da se nabavka vršila od «Petrol» d.d. Ljubuški i BC «B&M» Zabrišće.

Izdaci za komunalne usluge iskazane su u iznosu od **508.584,11 KM** i u odnosu na Proračun **više su iskazani za 43,97%**. Od navedenog iznosa trošak od 431.035,42 KM se odnosi na troškove telefonskih i poštanskih usluga. Sagledavajući ovu vrstu troška kod Stručnih službi vlade županije, utvrđeno je da su na ovoj poziciji evidentirani i troškovi temeljem vode i kanalizacije, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvenom evidentiranju proračuna u FBiH. Kod MUP-a trošak telefonskih i poštanskih usluga iskazan je u iznosu od 149.913,45 KM. Računi za 07/2004. godine plaćeni u iznosima 38,77 KM do 212,38 KM i isti glase na MUP-a, a Naputkom o načinu uporabe mobilnih telefona uređeno je da se mjesečni troškovi mobilnih telefona korisnika mobitela priznaju od 30,00 KM do 150,00 KM pod uvjetom da su korisnici zaključili ugovor o zasnivanju pretplatničkih odnosa, što u navedenom slučaju fakture glase na ministarstvo, a ne na korisnika koji je bio u obvezi zaključiti ugovor o pretplatničkom odnosu sukladno navedenom naputku.

Ukupni izdaci za ugovorene usluge iskazani su u iznosu od 1.445.958,75 KM, što je u odnosu na planirana sredstva **više za 1,25%**.

U okviru ovih izdataka najveće stavke čine izdaci temeljem ugovora o privremenim i povremenim poslovima 603.984,86 KM, ostale nespomenute usluge 377.587,33 KM, usluge reprezentacije 106.850,33 KM.

Analizirajući troškove temeljem zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima najveća stavka iskazana je na razini obrazovanja 298.353,83 KM, na razini pravosuđa 117.971,80 KM, MUP-a 87.767,08 KM, Stručnim službama vlade 10.830,00 KM.

Uvidom u zaključene ugovore na razini obrazovanja (ugovori o obavljanju privremenih i povremenih poslova s. š. Strukovne škole, ugovor o dijelu o. š. Stjepan Radić, ugovora o vanjskoj suradnji s. š. Tin Ujević Glamoč, ugovora o vanjskoj suradnji o. š. Fra Miroslava Džaje Kupres), utvrđeno je da je predmet zaključenih ugovora izvođenje nastave u školama sa uređenom naknadom po satu od 7,50 do 12,00 KM zavisno od nastavnog predmeta u što su uključeni i troškovi prijevoza na posao. Isplata se vršila uz obračun i isplatu plaća temeljem pregleda iskazanog broja sati honorara-rada. Iz pregleda za isplatu nije vidljiv raspored časova u sklopu zakonskog 40 - satnog radnog tjedna, čija bi razlika od 40 - satnog radnog tjedna potvrđivala sate honorara za plaćanje. Cijenimo da su ravnatelji škole u obvezi poštovati normu sati po pedagoškim standardima i raspored sati praviti s punom normom i svakodnevnim opterećenjem uposlenih djelatnika. Za višak sati iznad zakonom dozvoljenih raspisati natječaj o prijemu u radni odnos sa punim ili skraćenim radnim vremenom.

U okviru troškova reprezentacije, utvrđeno je da veći broj faktura za plaćanje ne sadrže specifikaciju robe i izvršenih usluga koje bi potvrdile da je roba ili usluga i stvarno izvršena (fakture na iznose 365,00 KM, 535,00 KM, 443,00 KM).

Plaćanje obračunatih poreza i doprinosa na plaću vršiti istovremeno prilikom svake isplate plaće sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonu o porezu na plaću.

Obračun plaća rukovoditeljima izvršne vlasti treba vršiti po koeficijentima uređenim Odlukom o utvrđivanju obračuna plaće zastupnicima koji profesionalno obnašaju zastupničku dužnost i dužnosnika koje bira odnosno imenuje Skupština.

Sredstva Proračuna koristiti sukladno Zakonu o proračunu u FBiH i Zakonom o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije.

Preispitati Odluku o naknadi (paušalu) i naknadi drugih troškova zastupnicima i plaćama dužnosnika koje bira i imenuje Skupština Hercegbosanske županije u dijelu utemeljenosti isplate paušala i troškova prijevoza uposlenim u Skupštini županije.

Preispitati potrebu angažiranja nastavnog kadra s obzirom da je Pedagoškim standardom uređeno da se broj nastavnika odgovarajuće stručnosti i stručnih suradnika u školi utvrđuje temeljem nastavnog plana i programa rada škole i angažiranje vanjskih suradnika riješiti na način uređen Planovima, Programima i zakonskim propisima koji reguliraju prijem u radni odnos s punim i skraćenim radnim vremenom.

Financijske transakcije evidentirati na propisanim analitičkim računima uređenim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Troškove mobilnih telefona plaćati temeljem zaključenih ugovora o zasnivanju pretplatničkog odnosa i do visine uređene Napatkom o načinu uporabe mobilnih telefona.

f) Tekući grantovi

Tekući grantovi su iskazani u iznosu od 3.228.398,00 KM, a planirani su u iznosu od 5.432.000,00 KM i isti su vršeni u najvećem dijelu temeljem zaključaka Vlade županije i zaključaka nadležnih ministarstava. Struktura navedenih grantova je slijedeća:

Red. br.	Tekući grantovi	Proračun za 2004 g.	Ostvareno u 2004. g.	Odstupanje (4-3)	Index 4/3
1	2	3	4	5	6
1.	Skupština županije	10.000,00	4.000,00	6.000,00	40,00
2.	Stručna služba Vlade	975.000,00	611.682,87	363.317,13	62,74
3.	Minista. Financija povrat poreza	100.000,00	62.689,55	37.310,45	62,69
4.	Minista. rada zdrav. skrbi i prognani	970.000,00	819.643,36	150.356,64	84,50
5.	Uprava za pitanja branitelja HVO-a	100.000,00	80.300,00	19.700,00	80,30
6.	Minista. gospodarstva	2.500.000,00	627.851,14	1.872.148,86	25,11
7.	Minista. pros.znan.kul- i športa	270.000,00	527.985,72	+257.985,72	195,55
8.	Ministarstvo za poljop.šumar. i vodopriv.	507.000,00	471.245,48	35.754,52	92,95
9.	Minist. gradit.obnove prost. uređenja	-	23.000,00	+23.000,00	-
Ukupno		5.432.000,00	3.228.398,12	2.203.601,88	59,43

Transfer iskazan kod Stručnih službi Vlade u iznosu 611.682,87 KM, odnosi se na:

- Tekuće prijenose za visoko školstvo 400.000,00 KM, iznos od 350.000,00 KM Sveučilištu Mostar, Zavodu za školstvo Mostar 30.000,00 KM i Studentskom centru Mostar 20.000,00 KM.
- Transfer općinama od 36.312,87 KM odnosi se na prijenose sredstava općini Drvar za sufinansiranje troškova električne energije-ulične rasvjete iznos od 17.935,85 KM. Iznos od 4.401,02 KM za dovršenje radova uredskih prostorija općinskog vijeća Livno, i iznos od 6.119,00 KM pomoć općini Glamoč za provedbu općinskih izbora.
- Transfer neprofitnim organizacijama iskazan u iznosu od 170.100,00 KM. Iz dokumentacije Odluke o odobravanju sredstava iz Proračuna županije za 2004. godinu, utvrđeno je da su sredstva doznačavana u visini od 1.000,00 KM do 27.000,00 KM udrugama na razini županije, kao i isplate parlamentarnim političkim strankama temeljem osvojenih mandata u Skupštini županije i transfer za kulturu u visini 5.270,00 KM.

Utvrđeno je da je raspored sredstava neprofitnim organizacijama vršen bez programa koje je trebala da utvrdi Vlada županije.

Transfer za ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih iskazan u iznosu od 819.643,36 KM. Odnosi se na: grantove zdravstvenim institucijama od značaja za županiju 161.924,96 KM, grantovi općinama 3.000,00 KM, beneficije za socijalnu skrb 637.918,40 KM i grantovi neprofitnim organizacijama 16.800,00 KM.

Analizom troška –granta od značaja za županiju iznos od 20.000,00 KM doznačen Domu zdravlja Livno za opremanje kotlovnice centralnog grijanja i iznos od 41.000,00 KM doznačen Zavodu za javno zdravstvo za proširenje broja i vrste njegovih usluga. U proračunu nisu planirani izdaci temeljem prenosa sredstava Zavodu za javno zdravstvo.

Potpore za socijalnu skrb iskazane su u iznosu od 637.918,40 KM. Sredstva su doznačavana temeljem mjesečnih zahtjeva za isplatu od centara za socijalnu skrb sa razine općine, čija je osnovica za uzdržavanje uređena Odlukom Vlade Hercegbosanske županije u visini od 50 KM. Zakonom o socijalnoj skrbi uređena je obveza da se provodi unutarnji nadzor nad radom svojih ustrojbenih jedinica i djelatnika u vidu upravnog nadzora i inspekcijskog nadzora. Obveza je bila i resornog ministarstva da pored općine vrši upravni nadzor i uređena je također obveza resornog ministarstva za vršenje i inspekcijskog nadzora nad primjenom i izvršavanjem Zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata djelatnosti socijalne skrbi centara za pomoć i njegu. Iz razgovora sa nadležnim u resornom ministarstvu došli smo do saznanja da je vršen nadzor, a izvješće o prikazu stanja izvršenog nadzora nije prezentirano. Sredstva su doznačavana sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije, ali bez konkretnih programa i projekata.

Transfer Uprave za pitanja branitelja HVO-a iskazan u iznosu od 80.300,00 KM.

Analizom Odluke o korištenju sredstava za stambeno zbrinjavanje stradalnika domovinskog rata HVO-a sredstva su dodijeljena u iznosima od po 15.000,00 KM prema listi prioriteta za stambeno zbrinjavanje obitelji poginulih i RVI.

Transfer Ministarstva Gospodarstva iskazan je u iznosu od 627.851,14 KM, odnosi se na subvencije javnim poduzećima.

Iz dokumentacije, Odluka o prijenosu finansijskih sredstava Agenciji za privatizaciju, na iznos od 28.651,85 KM za mjesec veljaču, za travanj 28.651,85 KM, lipanj 21.974,50 KM i srpanj 21.974,50 KM, utvrđeno je da su sredstva doznačavana Agenciji za isplate plaća, naknada za topli obrok i troškove prijevoza, kao i za troškove održavanja čistoće ureda. Sredstva doznačavana iz tekuće rezerve, u ukupnom iznosu od 209.472,85 KM.

Sredstva koja su doznačena iz tekuće rezerve za financiranje Agencije za privatizaciju, ne čine izdatke koji se sukladno Zakonu o izvršenju proračuna županije mogu podmirivati iz tekuće rezerve i uzimajući u obzir i činjenicu da Agencija za privatizaciju nije proračunski korisnik i da temeljem Zakona o privatizaciji poduzeća financiranje troškova Agencije za privatizaciju vrši se iz sredstava ostvarenih prodajom poduzeća, neutemeljen je utrošak tekuće rezerve Proračuna.

Analizom zaključenog ugovora na iznos od 233.200,00 KM između Županije i poduzeća «Livnolutevi» Livno d.o.o. temeljem zimskog održavanja cesta I prioriteta i situacije ispostavljene od dioničkog društva «Ceste» Mostar na iznos od 51.199,18 KM za održavanje cesta u ljetnom periodu, utvrđeno je da je utrošak sredstava evidentiran na poziciji granta (kao subvencije za tekuće održavanje cesta). Cijenimo da su sredstva utrošena na održavanju cesta i ista se sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH trebaju evidentirati na poziciji – materijal za popravku i održavanje cesta, željeznica i mostova.

Transfer Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa planiran je u iznosu od 270.000,00 KM, a ostvaren je u iznosu od 527.985,72 KM, što je u odnosu na plan više za 95,55% i zašto je prekoračen proračun.

Navedeni transfer se odnosi na: Transfer općinama od 45.400,00 KM, transfer za Sveučilište Mostar 150.000,00 KM, transfer za kulturu 231.407,50 KM, za šport od značaja za Federaciju 101.178,22 KM i isti nisu planirani proračunom .

Analizom transfera općinama i transfera za visoko školstvo, utvrđeno je da navedeni transferi nisu uopće uređeni Proračunom Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa. Iznos od 150.000,00 KM doznačen je po odlukama Vlade županije Sveučilištu Mostar u iznosima od 50.000,00 i 100.000,00 KM

Ističemo da je ovaj vid granta planiran Proračunom kod Stručnih službi vlade i da je izvršena realizacija u visini od 400.000,00 KM. Uvidom u Odluku o odobravanju sredstava iz granta za kulturu utvrđeno je da su sredstva dodjeljivana kulturno umjetničkim društvima, za održavanje tradicionalnih manifestacija u pojedinačnim iznosima od 500,00 KM do 8.000,00 KM.

Doznaka za šport u iznosu od 101.178,22 KM, uzorkom, utvrđeno je da iznos od 30.000,00 KM doznačen FIS kup «Adria – ski» za internacionalne fis utrke. Doznake klubovima (nogometnim, košarkaškim, skijaškim, šahovskim i dr), u iznosima od 170,00 KM do 15.000,00 KM.

Transfer ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazan u iznosu od 471.245,48 KM, a odnosi se na subvencije javnim poduzećima 37.680,00 KM i poticaj poljoprivrednoj proizvodnji 433.565,48 KM.

Analizom dokumentacije, fakture na iznos 7.482,00 KM i 9.073,00 KM ispostavljene od strane Veterinarske stanice općine Livno i općine Tomislavgrad, vidljivo je da su sredstva doznačavana temeljem dijagnostičkog ispitivanja na TBC životinja.

Iz dokumentacije koja se odnosi na doznačavanje sredstava za poticaj poljoprivrednoj proizvodnji, popis korisnika za premije proizvodnje mlijeka, utvrđeno je da su sredstva doznačavana proizvođačima mlijeka čija je tromjesečna proizvodnja veća od 300 l i veća od 900 l mlijeka zavisno od porijekla mlijeka u iznosima po 0,05 KM po litru uz uvjet da sa prerađivačem mlijeka imaju zaključene ugovore o isporuci mlijeka.

Transfer ministarstva graditeljstva, obnove i prostornog uređenja iskazan je u iznosu od **23.000,00 KM** i isti nije planiran Proračunom županije.

Zakonom o proračunu županije, nije predviđen tekući transfer u okviru Ministarstva graditeljstva, obnove i prostornog uređenja, što potvrđuje da se nije moglo vršiti doznačavanje sredstava.

Sredstva Proračuna se mogu koristiti samo za one namjene koje su uređene Proračunom i do visine također uređene u Proračunu.

Transfer neprofitnim organizacijama i potpore za skrb ugroženih građana vršiti prema programima i kriterijima koje utvrđuje Vlada županije, kao i vršiti upravni i inspeksijski nadzor sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi Hercegbosanske županije..

Sredstva rezerve koristiti sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije, za hitne i nepredviđene izdatke proračunskih korisnika i povećanjem djelokruga nadležnosti proračunskog korisnika i osnivanjem proračunskog korisnika.

Financijske promjene i transakcije evidentiraju se na odgovarajućim analitičkim računima, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Održavanje cesta obavljati temeljem godišnjeg plana održavanja javnih cesta. Za provedbu godišnjeg plana održavanja cesta izraditi operativni program radova održavanja, sa potrebnim financijskim sredstvima, materijalom, količinom i vrstom radova i rokova izvršenja za svaku cestu ili dionicu ceste.

g) Primjena Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova

Predmet revizije bila je nabavka muških jakni za potrebe MUP-a u vrijednosti od 81.000,00 KM. Analizom dokumentacije, poziv za javno nadmetanje, Zapisnik Povjerenstva o odabiru ponuđača za nabavku jakni za potrebe MUP-a i zaključeni ugovor sa «KTK» Visoko, utvrđeno je da odabrani ponuđač tj. «KTK» Visoko nije ispunjavao formalno pravne uvjete iz javnog poziva tj. nije priložio potvrdu o redovnom plaćanju doprinosa od 01. 09. 2003. godine kako je traženo javnim pozivom. Smatrano da ponuda ponuđača «KTK» Visoko nije se mogla uzeti u razmatranje iz razloga neispunjavanja formalno pravnih uvjeta traženih javnim pozivom.

Iz zapisnika Povjerenstva za odabir najpovoljnijeg ponuđača za sanaciju županijskih cesta iz zaključenog ugovora sa «Livnolutevima» Livno u vrijednosti 250.258,68 KM za sanaciju dionice Mokronoge-Rama i dokumentacije izabranog ponuđača, također je utvrđeno da je izabran ponuđač koji nije

ispunjavao formalnopravne uvjete tražene javnim pozivom tj. nije priložio potvrdu o urednom izmirenju doprinosa za zdravstveno osiguranje. Cijenimo da ponuda istog nije mogla biti uopće predmet razmatranja zbog neispunjenja formalno pravnih uvjeta, sukladno Uredbi o postupku nabavke roba vršenja usluga i ustupanja radova u FBiH. Javnim pozivom nisu tražene specifikacije obračuna plaća, jer specifikacija u momentu predaje poreznoj upravi ne znači da je obaveza i plaćena, a dokaz o izmirenju doprinosa za zdravstveno osiguranje izdaje nadležna institucija, tj. zavod zdravstvenog osiguranja. Dokaz u obliku potvrde o izmirenju obveza doprinosa za zdravstveno osiguranje je tražen javnim pozivom.

Predmet razmatranja bila je i dokumentacija odabira najpovoljnijeg ponuđača za dogradnju i adaptaciju županijskog suda u Livnu u vrijednosti 284.008,08 KM. Utvrđeno da je odabir izvršen, temeljem samo dvije pristigle ponude. Također se nije moglo pristupiti procjeni ponuda za izvođenje radova, jer nisu podnesene najmanje tri ponude sukladno propisima.

Nabavku roba, vršenje usluga, treba vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavkama.

h) Stalna sredstva

Vrijednost stalnih sredstava iskazana u Konsolidiranom godišnjem financijskom izvješću na dan 31.12. 2004. godine iznosi 10.522.608,00 KM, (nabavna vrijednost 17.369.086,00 KM, otpisana vrijednost 6.846.477,00 KM).

Ovlašteni predstavnici proračunskih korisnika donijeli su odluke o popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza i to krajem siječnja 2005. godine. Uvidom u dokumentaciju vezano za izvršeni popis na dan 31.12.2004. godine, konstatirano je da manji broj sačinjenih zapisnika o izvršenom popisu, nije usvojen od predstavnika proračunskih korisnika, a da je određeni broj usvojen i po isteku roka za izradu godišnjeg obračuna (Stručne službe Vlade 10. 05. 2005. godine), što ukazuje da sa 31.12. 2004. godine nije bilo usklađeno knjigovodstveno stanje i stanje po popisu. Također je utvrđeno da svi proračunski korisnici nisu izvršili popis (Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo gospodarstva). Povjerenstvo za popis Stručnih službi vlade predlaže da se isknjiže mobiteli u vrijednosti 47.993,81 KM, bez danog obrazloženja. Također su evidentni i manjkovi stalnih sredstava u vrijednosti 8.762,89 KM, a da nije utvrđen razlog nastanka navedenog manjka i način nadoknade. Iz prezentirane dokumentacije popisa novčanih sredstava, potraživanja i obveza evidentirano je samo stanje novčanih sredstava, potraživanja i obveza iz kojeg nije vidljivo da je izvršeno usaglašavanje sa knjigovodstvenom evidencijom. Isti su potpisani od predstavnika službe računovodstva, a koji nije odlukom o formiranju povjerenstva određen za člana povjerenstva.

Naš nalaz da nije izvršen popis stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza sukladno Zakonu o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, čime cijenimo da može doći do otuđenja imovine i opreme.

Proračunski korisnici su obvezni izvršiti popis sredstava i njihovih izvora kao i izvršiti usklađivanje knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom sukladno važećim zakonskim propisima.

i) Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci iskazani u iznosu od 1.371.947,00 KM manji su u odnosu na plan za 46,34%, a odnose se na nabavku stalnih sredstava 193.481,00 KM, rekonstrukciju i investiciono održavanje 1.044.741,00 KM i kapitalni grantovi 120.835,00 KM.

Na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja iskazan je iznos od 1.044.741,00 KM od čega 868.809,48 KM se odnosi na utrošak za investiciono održavanje cesta, rekonstrukcija zgrada 76.869,99 KM i investiciono održavanje zgrada 96.961,62 KM.

Iz dokumentacije za investiciono održavanje cesta (ugovor o građenju zaključen sa «Livnolutevi» d.o.o. Livno i Ministarstva Gospodarstva županije na izvođenju radova na županijskoj cesti Guber-Prolog Sajković, dionice Ponori-Lištani u vrijednosti 551.500,80 KM), utvrđeno je da vrijednost ugovorenih radova veća od Planom predviđenih sredstava sa obvezom plaćanja iznosa od 151.800,50 KM u 2005. godini nakon usvajanja plana utroška sredstava za 2005. godinu. Iz knjigovodstvene evidencije vidljivo je da je

dostavljena okončana situacija na ugovorenu vrijednost, knjigovodstveno evidentirana i da je stvorena obveza, a da izdaci nisu u skladu sa Godišnjim planom održavanja cesta.

Također iz dokumentacije zaključenog ugovora o rekonstrukciji ceste Mokronoge – Rama u vrijednosti 250.258,68 KM sa izvođačem radova «Livnopusputje» d.o.o. Livno i Ministarstva gospodarstva, utvrđeno je da je ugovor zaključen temeljem Godišnjeg plana iz kojeg nije vidljiv prikaz zatečenog stanja ceste Mokronoge – Rama na početku planskog razdoblja, kao ni prikaz očekivanog stanja ceste na kraju planskog razdoblja obzirom na zatečena stanja i planirana ulaganja, sukladno Zakonu o cestama FBiH i Pravilniku o održavanju javnih cesta.

Kapitalni grantovi iskazani u iznosu od 120.835,00 KM, a odnose se na: kapitalne grantove mjesnim zajednicama u iznosu 13.175,00 KM i kapitalni grantovi općinama u iznosu od 107.659,36 KM.

Iznos od 72.000,00 KM iskazan na Ministarstvu graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša čine tranše općinama za sanaciju i uklanjanje divljih deponija na području županijskih općina, iako na poziciji kapitalnih potpora navedenog ministarstva nisu planirana sredstva. Odluke Vlade o preraspodjeli sredstava nisu uzete u obzir prilikom sačinjavanja financijskih izvješća za 2004. godinu, a Zakon o izvršenju proračuna dozvoljava preraspodjelu sa pozicije na poziciju, a ne omogućava planiranje-stvaranje nove pozicije, što je jedino regulirano izmjenama i dopunama proračuna.

Uvidom ugovor o sufinanciranju izvođenja radova na izgradnji i rekonstrukciji primarnih kanalizacijskih kolektora u općini Tomislavgrad u vrijednosti od 170.607,61 KM zaključen između Ministarstva Poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, općine Tomislavgrad i JP Vodno područje slivova Jadranskog mora Mostar sa obvezom Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva od 34.121,52 KM, sredstva doznačena općini temeljem zaključenog ugovora o sufinanciranju.

Stvarni izdaci temeljem održavanja i rekonstrukcije cesta trebaju biti sukladni Proračunu i Godišnjem planu održavanja cesta.

Godišnji plan održavanja cesta treba da sadrži prikaz zatečenog stanja cesta na početku planskog razdoblja, razinu prednosti održavanja i prikaz očekivanog stanja cesta na kraju planskog razdoblja, sukladno Zakonu o cestama FBiH i Pravilniku o održavanju javnih cesta.

j) Kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Kratkoročna potraživanja iskazana u konsolidiranom godišnjem obračunu od 250.338,76 KM, čine potraživanja od pravnih lica 149.892,16 KM i ostala potraživanja 100.446,51 KM. Od iskazanih potraživanja od pravnih lica, potraživanja MUP-a su 78.653,61 KM.

Iz dokumentacije potraživanja MUP-a u iznosu od 41.667,58 KM, utvrđeno je da se ista sastoje od izvršenih usluga prijevoza-pratnje iz ranijih godina (1998-2002. godina). Kroz razgovor došli smo do saznanja da ima naplaćenih faktura, a iz razloga neprepoznavanja da su uplate sredstva MUP-a ista nisu ni evidentirana. Za naplaćena sredstva nije vršeno usaglašavanje sa riznicom. Prema usmenoj informaciji u narednom periodu će se poduzeti radnje da se navedena sredstva u cijelosti naplate.

Iznos od 36.100,00 KM odnosi se na potraživanja uplate avansa 50% ugovorene cijene zaključenog ugovora o kupnji stana iz 2003. godine između Uprave za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata i prodavatelja stana, poduzeća «Čačić» d.o.o. Bukovica. Napominjemo da je ugovorom uređena obveza uplate navedenog iznosa tek po potpisivanju ugovora, a isti nije uopće potpisan od strane kupca tj. Uprave za pitanje branitelja i stradalnika domovinskog rata, što cijenimo da nije bilo utemeljeno vršiti plaćanje.

Ostala potraživanja iskazana u iznosu od 100.446,51 KM čine potraživanja iskazana kod MUP-a od 36.987,03 KM temeljem ugovora o sanaciji prostorija za zadržavanje osoba po policijskim postajama i sanaciji krova na zgradi Policijske uprave Tomislavgrad.

Potraživanja od 50.000,00 KM čine potraživanja temeljem date pozajmice Uredu Dopredsjednika FBiH u vremenu iz 2000 godine sa rokom vraćanja do kraja iste godine.

Sagledavajući poziciju ostalih potraživanja iskazanih kod proračunskih korisnika, Vlade županije, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva graditeljstva, obnove, prostornog

uređenja, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa iz dokumentacije blagajničkih izvješća, utvrđene su isplate iz blagajne pozajmice uposlenicima u visini od 300,00 KM do 6.000,00 KM. Isplate su vršene bez osnova za isplatu (rešenja, odluke). Obrazloženje nadležnih je da su se isplate vršile temeljem usmenog naloga rukovoditelja organa uprave.

S obzirom da nije uređen način izmirenja danih pozajmica, kao i vrijeme njihovih povrata cijenimo istaći da se evidentiranja trebaju zasnivati na urednoj i vjerodostojnoj dokumentaciji sa temeljem nastanka vrste potraživanja, njihovoj naplati i visini.

U strukturi ostalih potraživanja iskazana su i potraživanja temeljem akontacija za službena putovanja u iznosu od 8,615,57 KM. Iz dokumentacije je vidljivo da se nalog za službeno putovanje nije pravdao u propisanom roku uređenom Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji i da nije uslijedila obveza prinudne naplate uzete akontacije, kako je uređeno navedenom uredbom. Također nije se mogla davati i slijedeća akontacija prije nego što se opravda ranija dana akontacija za službeno putovanje.

Ukupno iskazani kratkoročni plasmani na dan 31.12. 2004. godine čine iznos od 335.518,56 KM, a odnose se na:

Kredit dat uposleniku 30.218,53 KM, depoziti kod banke 108.320, 03 KM i ostali plasmani 200.000,00 KM.

Iz dokumentacije zaključenog ugovora o kreditu u periodu 01.01.1996. godine, između Gimnazije u Tomislavgradu i zaposlenika gimnazije na ugovorenu vrijednost 30.000,00 KM utvrđeno je da su sredstva dana za individualnu stambenu izgradnju sa rokom otplate od 20 godina, bez kamate pod uvjetom da isti ostane na radu kod davatelja kredita do potpune otplate. **Od vremena zaključenja ugovora nije se vršila naplata danih sredstava iako je obveza iz ugovora da se kredit vraća u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu protuvrijednosti 125,00 KM obustavom od plaće primatelja kredita putem platne liste. Na dan 31.12. 2004. godine dospjela, a nenaplaćena potraživanja temeljem Ugovora o danom kreditu iznose 13.500,00 KM i ne može se potvrditi da su poduzimane adekvatne radnje za naplatu istog.**

Ostali plasmani iskazani u iznosu od 200.000,00 KM: odnose se na date pozajmice temeljem zaključenog ugovora 19.02. 2003. godine između Uprave za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata i poduzeća «Gifiks» d.o.o. Tomislavgrad u vrijednosti 80.000,00 KM. Rok vraćanja uređen je na šest mjeseci, u novcu ili odgovarajućoj robi potrebnoj za zajmodavca. Koja je to vrsta robe koja odgovara zajmodavcu u vrijednosti 80.000,00 KM nije ugovorom uređeno.

Iznos od 120.000,00 KM se također odnosi na potraživanja temeljem ugovora o pozajmici od 04.11. 2003. godine zaključenog između Uprave za pitanje branitelja domovinskog rata i poduzeća «Drvopromet» d.o.o. Tomislavgrad i poduzeća «Dolac» d.o.o. Tomislavgrad. Iz navedenog ugovora vidljivo je da je Uprava za pitanja branitelja temeljem dosadašnje njihove suradnje, a na ime akontacije za robu daje pozajmice u iznosu od 70.000,00 KM «Drvoprometu» d.o.o. i 50.000,00 KM «Dolcu» d.o.o. Tomislavgrad s rokom vraćanja od 30 dana.

Ažurirati evidenciju naplaćenih potraživanja MUP-a iskazana od 41.667,58 KM, a za ostala poduzeti mjere utuženja posredstvom županijskog pravobranitelja.

Potraživanja temeljem akontacija za službeni put riješiti na način kako je uređeno Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji.

Urediti način i rok povrata danih pozajmica od zaposlenika organa uprave županije, kao poduzeti i radnje naplate date pozajmice Uredu Dopredsjednika FBiH.

Utvrđiti razloge plaćanja vrijednosti stana od 36.100,00 KM, a temeljem ugovora koji nije pravno valjan i koji nije imao obvezujući karakter za kupca i poduzeti radnje povrata danih sredstava.

Utvrđiti razloge dosadašnjeg nevraćanja duga po kreditu za stambenu izgradnju u visini 30.000,00 KM, kao i poduzeti radnju naplate sukladno zaključenom ugovoru.

Preispitati utemeljenost danih pozajmica poduzećima «Dolac» d.o.o. i «Drvopromet» d.o.o. Tomislavgrad i poduzeti radnje utuženja u cilju povrata istih.

k) kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze na dan 31.12. 2004. godine iskazane su u iznosu od 19.421.756,00 KM i odnose se na:

• kratkoročne tekuće obveze prema dobavljačima	4.402.592,00 KM
• obveze temeljem uzetih kratkoročnih kredita	100.000,00 KM
• obveze prema djelatnicima	14.706.436,00 KM
• kratkoročna razgraničenja	105.709,00 KM
• financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	107.019,00 KM

Kratkoročne tekuće obveze prema dobavljačima predstavljaju stvorene, a ne izmirene obveze 2004. godine i obveze iz ranijih godina.

Analizom visine iskazanih kratkoročnih obveza prema dobavljačima utvrđeno je da su obveze manje za 995.013,00 KM ili 18,44% u 2004. godini u odnosu na isti period prethodne godine. Značajniji iznosi stvorenih, a ne izmirenih obveza prema dobavljačima iskazni su kod MUP-a u iznosu od 629.819,47 KM, obveze iskazane u Ministarstvu gospodarstva od 593.475,46 KM, Stručne službe vlade 514.604,13 KM, Uprava za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata 919.811,00 KM.

Obveze prema djelatnicima iskazane u iznosu od 14.706.436,00 KM odnose se na neizmirene obveze temeljem plaća 777.560,58 KM za 12 /2004. godine i ostale naknade plaća 45.949,82 KM.

Ostale obveze prema djelatnicima u iznosu od 758.402,63 KM čiju strukturu čine obveze za prijevoz 78.310,90 KM, obveze po obustavama 101.423,80 KM, topli obrok 183.076,80 KM, pomoć u slučaju smrti iznose 108.207,09 KM, honorari i vanjska suradnja 112.030,13 KM.

Obveze temeljem poreza i doprinosa na plaću čine iznos od 13.012.492,90 KM, odnose se na obveze ranijih godina i tekuće godine:

• porez na plaću	657.009,95 KM
• doprinos iz plaća i na plaće za mirovinsko i invalidsko osiguranje	4.398.649,22 KM
• doprinos za zdravstvo iz plaća i na plaće	2.466.956,17 KM
• doprinos za obrazovanje	870.897,16 KM
• ostali doprinosi	4.145.634,34 KM
• doprinos za zapošljavanje	473.346,06 KM

Potrebno je obračun i isplatu poreza i doprinosa na plaće i iz plaća vršiti u skladu sa važećim zakonskim propisima i sačiniti plan izmirenja zaostalih obaveza po ovom osnovu

5. ZAKLJUČAK

Temeljem provedene revizije utvrđeno je da i pored prelaska na trezorski način poslovanja nije u potpunosti uređen način izrade i donošenja Proračuna, odnosno planiranja rashoda po pojedinim proračunskim pozicijama. Naime ako se uzme u obzir da se već tri godine kontinuirano vrši revizija financijskih izvješća i da se određen broj nepravilnosti ponavlja iz godine u godinu, ne može se potvrditi da su strukture vlasti na razini županije (Skupština, Vlada, ministarstva) Proračun u potpunosti uredili sa važećim zakonskim propisima.

Trezorski način poslovanja nije dovoljna garancija za otklanjanje i prevazilaženje utvrđenih nepravilnosti, postizanja transparentnosti u radu zakonodavnih i izvršnih tijela županije i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima. Neophodno je sustav internih kontrola dograđivati na svim razinama i kod svih proračunskih korisnika sa dobrom uređenom raspodjelom odgovornosti koja će doprinijeti zakonitosti rada i sigurno upravljanje javnim sredstvima.

Mišljenja smo da je neutemeljena pasivnost oko poduzimanja radnji naplate iskaznih potraživanja, kao i plaćanje dijela sredstava temeljem dokumenta koji nema pravnu snagu, kao i akontativno plaćanje roba davanjem pozajmica poduzećima.

Godišnji iskaz izvršenja proračuna nije kompletan sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u FBiH, Pravilniku o financijskom izvještavanju FBiH, kodeksima računovodstvenih načela i računovodstvenim standardima, što ima za posljedicu manjkava i nepouzdana izvješća o izvršenju proračuna.

Također je zabrinjavajuće da se kako prethodnih tako i protekle godine nije ništa uradilo na donošenju mjera kako bi se smanjio akumulirani deficit i prevazišli nagomilani problemi po pitanju izmirenja obveza.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlada Hercegbosanske županije dopisom broj 01-14-256.3/05 od 02.12.2005. godine očitovala se na Nacrt Izvješća o reviziji financijskih izvješća na dan 31.12. 2004. godine. Za određeni broj nalaza dana su dodatna obrazloženja i dostavljena je prateća dokumentacija. Osnovana obrazloženja, utemeljena relevantnom dokumentacijom, inkorporirana su u konačnu verziju Izvješća za 2004. godinu.

Viši revizor

Mirasada Janjoš dipl. oec.

Vođa tima

Hajra Imširović, dipl. iur.

Mirko Mišić, dipl. oec.